Lietas Nr. A420347814
Lietas arhīva Nr. AA43-0786-16/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 27.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente D.Makarova,
tiesneses S.Kanenberga un I.Višķere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Krimuldas novada domes 2014.gada 30.jūnija lēmuma (prot. Nr7. 8.p) "Par patvaļīgu būvniecību īpašumā /adrese A/." atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma 2000 *euro* apmērā atlīdzināšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 20.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Krimuldas novada būvvaldes 2014.gada 4.aprīļa atzinumu Nr.21/14 par būves pārbaudi (turpmāk – būvvaldes atzinums) konstatēts, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/, kadastra apzīmējums /numurs A/(turpmāk – strīdus nekustamais īpašums), veikta dzīvojamās mājas un palīgēku būvniecība bez būvatļaujas un akceptēta projekta. Būvvaldes atzinumā norādīts, ka tas izsniegts /pers. C/, bet paskaidrojumus atzinumā kā tā saņēmēja sniegusi pieteicēja /pers. B/, paskaidrojot, ka uz zemes ir novietotas pagaidu dzīvojamās būves bez pamatiem.
Atbilstoši ierakstiem zemesgrāmatā strīdus nekustamā īpašuma īpašnieks ir /pers. C/.

[2] Ar Krimuldas novada domes (turpmāk – dome) 2014.gada 30.jūnija lēmumu (prot. Nr.7, 8.p.) (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts uzdot pieteicējai līdz 2014.gada 1.oktobrim atjaunot strīdus nekustamā īpašuma iepriekšējo stāvokli, nojaucot patvaļīgi uzbūvētās ēkas. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka strīdus nekustamais īpašums atrodas drošības aizsargjoslas teritorijā, kurā aizliegts būvēt jaunas ēkas vai rekonstruēt nedzīvojamās ēkas par dzīvojamajām ēkām. Pārsūdzētajā lēmumā arī minēts, ka būvniecību ir veikusi pieteicēja.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja 2014.gada 28.jūlijā vērsās Administratīvajā rajona tiesā, norādot, ka nepiekrīt nevienam pārsūdzētā lēmuma punktam.

[4] Paskaidrojumā par pieteikumu dome, atsaucoties uz būvniecības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, norādījusi, ka pieteicēja, uzsākot būvdarbus bez būvatļaujas, ir pārkāpusi tiesisko kārtību. Patvaļīgā būvniecība nav pieļaujama, jo tā apdraud personu drošību un dzīvību, kā arī citu objektu drošību. Par būvniecības noteikumu pārkāpšanu pieteicēja ir saukta pie Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētās atbildības un pieteicējai piemērots administratīvais naudas sods 140 *euro* apmērā.

[5] 2014.gada 31.oktobrī dome pieņēma lēmumu (protokols Nr.12, 5.p.), ar kuru grozīja pārsūdzēto lēmumu, proti, no pārsūdzētā lēmuma adresātiem izslēdza pieteicēju un tiesisko pienākumu nojaukt patvaļīgi uzbūvētās ēkas un atjaunot strīdus nekustamā īpašuma iepriekšējo stāvokli līdz 2014.gada 30.decembrim noteica strīdus nekustamā īpašuma īpašniekam /pers. C/.

[6] Pirmās instances tiesas sēdē pieteicēja iesniedza pieteikuma papildinājumus, lūdzot piešķirt atlīdzinājumu 2000 *euro* apmērā par morālo kaitējumu, kas pieteicējai nodarīts ar domes prettiesisko rīcību. Tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka ēkas, par kurām sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, nepieder pieteicējai. Sakarā ar izsaukumu uz domes sēdi pieteicējai nācās vērsties pie neiropatologa. Pēc domes vēstules saņemšanas par soda naudas uzlikšanu par pieteicējai nepiederošu ēku nojaukšanu viņai tika izsniegta slimības lapa, vienu nedēļu pieteicēja pavadīja slimnīcā. Tā rezultātā sakarā ar neiroloģisku saslimšanu pieteicēja profesionālās nepiemērotības dēļ tika pārcelta mazāk apmaksātā amatā. Pieteicēja arī nav saņēmusi atvainošanos no domes.

[7] Dome paskaidrojumā par pieteikuma papildinājumiem norādījusi, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt šādu iemeslu dēļ.

[7.1] Sākotnēji pārsūdzētais lēmums par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu tika adresēts pieteicējai, jo pieteicēja uzrādīja notariāli apstiprinātu ģenerālpilnvaru, ar kuru /pers. C/ pilnvarojis pieteicēju risināt jautājumus saistībā ar strīdus nekustamā īpašuma apbūvi, ēku rekonstrukciju, renovāciju un nojaukšanu, tajā skaitā visās valsts un pašvaldību iestādēs saskaņot projektus.

[7.2] Tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka morālais kaitējums viņai radies "domes sēdē". Pārbaudot domes rīcībā esošos dokumentus, dome konstatēja, ka pieteicēja ieradusies tikai uz domes Administratīvās komisijas sēdi, kurā saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta otro daļu pieteicējai uzlikts naudas sods, ko pieteicēja nav likumā noteiktajā kārtībā pārsūdzējusi.

[7.3] Lai izvērtētu atlīdzinājuma piešķiršanas pamatu, saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) jāvērtē arī pašas pieteicējas rīcība. Dome pieņēma pārsūdzēto lēmumu, kas ir atbilstošs tiesību normām un kas atdresēts tieši pieteicējai tāpēc, ka 2014.gada 9.jūnija domes Administratīvās komisijas sēdē pieteicēja atzina savu vainu patvaļīgās būvniecības veikšanā un paskaidroja, ka visas ēkas ir bez pamatiem, kā arī solīja, ka pēc iespējas ātrāk pārcels tās uz citu zemes gabalu.

[7.4] Prasījumā par atlīdzinājuma piešķiršanu nav iesniegti pierādījumi, kas apliecina, kādā veidā dome pieteicējai nodarījusi ar tiesību vai likumu aizsargātu interešu aizskārumu. Pieteicējas iesniegtā darba nespējas lapa un vienošanās ar darba devēju nenorāda uz cēloņsakarību starp domes rīcību un pieteicējas veselības problēmām un pārcelšanu citā amatā. Turklāt pieteicējai slimības lapa izsniegta četrus mēnešus pēc 2014.gada 9.jūnija domes Administratīvās komisijas sēdes.

[8] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 20.marta spriedumu pieteikums apmierināts daļā, atzīstot par prettiesisku pārsūdzēto lēmumu. Vienlaikus ar spriedumu noraidīts pieteikums daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 2000 *euro* apmērā. Spriedums motivēts ar šādiem argumentiem un apsvērumiem.

[8.1] Izskatāmajā lietā pieteicēja sākotnēji izteikusi vispārīgu prasījumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, savukārt jau pieteikuma papildinājumos norādījusi prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Ievērojot pieteicējas izteiktos prasījumus, kā arī to apstākli, ka dome ar 2014.gada 31.oktobra lēmumu (protokols Nr.12, 5.p.) pēc būtības ir atcēlusi pārsūdzēto lēmumu, kurā tiesiskais pienākums novērst patvaļīgās būvniecības sekas bija noteikts tieši pieteicējai, tiesa secināja, ka pieteicējas prasījums ir par spēku zaudējušā pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

[8.2] Pārbaudot, vai izskatāmajā lietā ir konstatējams pārsūdzētā lēmuma prettiesiskums, tiesa secināja, ka domes rīcība, ar 2014.gada 31.oktobra lēmumu (protokols Nr.12, 5.p.) atceļot pārsūdzēto lēmumu, pēc būtības norāda uz to, ka dome savā darbībā ir konstatējusi kļūdu, kuras rezultātā tika nepareizi noteikts administratīvā akta adresāts. Tas būtu pamats pārsūdzētā lēmuma atzīšanai par prettiesisku. Tomēr domes 2014.gada 31.oktobra lēmumā (protokols Nr.12, 5.p.) nav sniegts domes rīcības un pārsūdzētā lēmuma pamatotības un tiesiskuma novērtējums, tādēļ tiesa atzina, ka šāds novērtējums ir jāveic pašai tiesai.

[8.3] Veicot minēto novērtējumu, tiesa konstatēja, ka ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai ir noteikts pienākums novērst patvaļīgās būvniecības radītās sekas strīdus nekustamajā īpašumā.

Būvniecības likuma (*redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā lēmuma izdošanas laikā*) 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka zemesgabalu drīkst apbūvēt, ja tā apbūve tiek veikta saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālplānojumu (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem) un šo plānojumu sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem un, noslēdzot līgumu, apbūve ir saskaņota ar zemesgabala īpašnieku (ja apbūvi neveic zemesgabala īpašnieks). Savukārt 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka zemesgabalu var apbūvēt tā īpašnieks vai cita persona, kas noslēgusi līgumu ar attiecīgā zemesgabala īpašnieku.

Šajās normās pēc būtības ir ietverts vispārīgais Būvniecības likuma princips, ka nav pieļaujams zemi apbūvēt bez tās īpašnieka piekrišanas.

Lietā nav strīda, ka strīdus nekustamajā īpašumā patvaļīgi uzbūvētās būves nav ierakstītas zemesgrāmatā vai reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Ievērojot to, ka strīdus nekustamā īpašuma īpašnieks ir /pers. C/, kā arī pamatojoties uz Civillikuma 968.pantā noteikto, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu, tiesa secināja, ka strīdus būves ir strīdus nekustamā īpašuma daļa.

Lietā tika noskaidrots un par to nav strīda, ka pieteicējai bija izsniegta ģenerālpilnvara, atbilstoši kurai viņa ir pilnvarota veikt dažāda veida darbības ar nekustamo īpašumu, tai skaitā apgrūtināt to ar lietu tiesībām un saskaņot būvniecības procesa laikā izstrādātos dokumentus. Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka pieteicēja strīdus nekustamā īpašuma apbūves jautājumos ir uzskatāma par /pers. C/ pilnvarnieku. Vienlaikus tiesa konstatēja, ka lietā nav gūts apstiprinājums tam, ka starp pieteicēju un strīdus nekustamā īpašuma īpašnieku /pers. C/ būtu noslēgts līgums, kurā pieteicējai būtu pielīgtas tiesības veikt strīdus nekustamā īpašuma apbūvi. Šā iemesla dēļ tiesa atzina, ka pieteicēju nav pamata uzskatīt par patstāvīgu subjektu strīdus nekustamā īpašuma apbūvē.

Civillikuma 2309.panta otrajā daļā noteikts, ka pilnvarnieka uzņemtās saistības pilnvarotājam jāatzīst un jāizpilda kā sava paša, ja vien pirmais nav pārkāpis sava uzdevuma robežas. Tiesas ieskatā, no šīs normas izriet, ka arī pilnvarnieka veiktās darbības būvniecības procesa ietvaros, ja tās veiktas pilnvarotāja īpašumā, ir uzskatāmas tieši par pilnvarotāja veiktu darbību. Turklāt izskatāmajā lietā no ģenerālpilnvarā ietvertā pilnvarojuma veida un apmēra izriet, ka /pers. C/ ir pilnvarojis pieteicēju apgrūtināt strīdus nekustamo īpašumu ar lietu tiesībām, pārstāvēt visās valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī veikt strīdus nekustamā īpašuma apbūvi.

Ņemot vērā iepriekš norādīto apstākļu kopumu, tiesai neradās šaubas, ka tiesiskais pienākums novērst strīdus

nekustamajā īpašumā veiktās patvaļīgās būvniecības sekas bija nosakāms tieši tā īpašniekam /pers. C/. Tā kā dome kļūdaini ir noteikusi attiecīgā administratīvā akta (pārsūdzētā lēmuma) adresātu un personu, kurai uzliekams tiesiskais pienākums, tad pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par prettiesisku.

[8.4] Administratīvā procesa likuma 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Lai nodrošinātu privātpersonai Latvijas Republikas Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz zaudējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību, atbilstīgu atlīdzinājumu, ir pieņemts Zaudējumu atlīdzināšanas likums. Saskaņā ar šā likuma 4.pantu iestāde kaitējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 5.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesības uz kaitējuma atlīdzinājumu ir cietušajam, proti, privātpersonai, kas ir prettiesiska administratīvā akta adresāts vai trešā persona Administratīvā procesa likuma izpratnē, kā arī privātpersonai, pret kuru ir tieši vērsta vai kuru tieši skar iestādes prettiesiska faktiskā rīcība.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmajā daļā paredzēts, ka tiesības uz zaudējumu atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas. Atbilstoši panta otrajai daļai cēloņsakarība nepastāv gadījumā, ja tāds pats zaudējums būtu radies arī tad, ja iestāde būtu rīkojusies tiesiski.

Pamatojoties uz minētajām tiesību normām, tiesa atzina, ka kaitējuma atlīdzināšanai ir nepieciešams konstatēt valsts pārvaldes prettiesisku rīcību, kaitējuma esību, kā arī cēlonisko sakaru starp prettiesisku rīcību un nodarīto kaitējumu.

Tā kā tiesa pārsūdzēto lēmumu atzina par prettiesisku, turpmāk izvērtējams jautājums, vai pieteicējai ir nodarīts morālais kaitējums.

[8.5] Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pantā skaidrots, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

No citētās normas izriet, ka morālā kaitējuma esības atzīšanai ir nepieciešams konstatēt būtisku pieteicējas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu. Pieteicēja norādījusi, ka pēc izsaukuma uz domes sēdi viņai pasliktinājās veselības stāvoklis, tāpēc nācās vērsties pie neiropatologa. Pēc domes vēstules saņemšanas par soda uzlikšanu pieteicējai atkārtoti pasliktinājās veselības stāvoklis, un iestājās darba nespēja. To apliecinot viņai izsniegtā slimības lapa. Pieteicēja arī norādījusi, ka nedēļu viņa pavadīja slimnīcā. Tā rezultātā sakarā ar neiroloģisku saslimšanu pieteicēja profesionālās nepiemērotības dēļ tikusi pārcelta mazāk apmaksātā amatā.

Vērtējot pieteicējas norādītos apstākļus, tiesa secināja, ka pieteicējas iebildumi ir saistīti nevis ar pārsūdzēto lēmumu, bet gan ar piedalīšanos domes Administratīvās komisijas sēdē, kur tika skatīts jautājums par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības. Minētos apstākļus pieteicēja saista arī ar viņai piemēroto administratīvo naudas sodu. Par to liecina gan pašas pieteicējas sniegtie paskaidrojumi, gan arī domes Attīstības komitejas 2014.gada 12.jūnija un domes Administratīvās komisijas 2014.gada 9.jūnija sēžu protokoli, no kuru satura secināms, ka pieteicēja ir piedalījusies tikai domes Administratīvās komisijas 2014.gada 9.jūnija sēdē. Citās sēdēs, tostarp saistītajās ar pārsūdzētā lēmuma pieņemšanu, pieteicēja nav piedalījusies.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa norādīja, ka izskatāmajā lietā netiek pārbaudīts tas, vai pieteicēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības, šādi strīdi nav izskatāmi administratīvā procesa kārtībā, bet ir pakļauti vispārējās jurisdikcijas tiesai. Turklāt no pieteicējas un domes sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka pieteicēja vispārējās jurisdikcijas tiesā nav pārsūdzējusi domes Administratīvās komisijas 2014.gada 9.jūnija lēmumu (sēdes protokols Nr.4) par administratīvā soda piemērošanu.

Tiesa nekonstatēja, ka pieteicējai ar pārsūdzēto lēmumu vai tā izdošanas gaitā veiktajām domes darbībām būtu radīts būtisks tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

[8.6] Vienlaikus tiesa atzina, ka no pieteicējas izteiktajiem iebildumiem būtu jāsecina, ka morālais kaitējums jeb ciešanas viņai ir nodarītas ar domes vairākkārtēju vēršanos pie pieteicējas ar vēstulēm un izsaukumiem uz domi un tās struktūrvienībām. Šajā sakarā tiesa norādīja jau iepriekš minēto, ka strīdus nekustamā īpašuma īpašnieks /pers. C/ ar ģenerālpilnvaru ir pilnvarojis pieteicēju kā pilnvarnieku visplašākajā veidā pārvaldīt viņa īpašumu. Pieteicēja ir pilnvarota pat šo īpašumu atsavināt, gūstot labumu tieši sev. No pieteicējas paskaidrojumiem izriet, ka viņa ir piekritusi būt par pilnvarnieku, kā arī ir iesniegusi domē šo ģenerālpilnvaru. Līdz ar to ir tikai loģiski un pašsaprotami, ka dome tiesisko attiecību risināšanai saistībā ar strīdus nekustamo īpašumu sazinās ar pilnvarnieku jeb ar pieteicēju, it īpaši situācijā, kad /pers. C/ neatrodas Latvijas Republikā. Tiesas ieskatā, domes daudzkārtējo sazināšanos ar pilnvarnieku nav pamata atzīt par tādu apstākli, kas var radīt personas tiesību vai tiesisko interešu būtisku aizskārumu.

[8.7] Ņemot vērā iepriekš norādīto apstākļu kopumu, tiesa atzina, ka prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu ir noraidāms.

[8.8] Papildus minētajam tiesa norādīja, ka, lai arī izskatāmajā lietā tiesa nekonstatēja būtisku pieteicējas tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu, līdz ar ko nav konstatējama pieteicējai nodarītā morālā kaitējuma esība un secīgi nav jāvērtē cēloņsakarības esība un pieteicējas līdzatbildība, tiesa atzina par nepieciešamu vērst uzmanību uz pašas pieteicējas darbībām pārsūdzētā lēmuma izdošanas procesā.

Proti, būvvaldes atzinuma sastādīšanas laikā pieteicēja ir sniegusi rakstveida paskaidrojumu, ka viņa (lietots personu

vietniekvārds "mēs") ar mērķi nodrošināt dzīvesvietu uz meitas zemes novietojusi ēkas bez pamatiem. Tiesas ieskatā, no minētā izriet, ka tieši pieteicēja ir veikusi kādas darbības saistībā ar strīdus nekustamā īpašuma apbūvi. Līdzīgi arī domes Administratīvās komisijas 2014.gada 9.jūnija sēdes protokolā ir ietverta informācija, ka pieteicēja savu vainu nodarītajā atzīst, paskaidrojot, ka ēkas ir bez pamatiem, un solot pēc iespējas īsākā laikā pārcelt tās uz citu zemes īpašumu. Kā jau norādīts, pieteicēja lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzējusi. Tas izriet arī no Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamajiem datiem.

Tiesas ieskatā, tieši pašas pieteicējas darbība lielā mērā veicināja pārsūdzētā lēmuma, kurā kā administratīvā akta adresāts norādīta tieši viņa, izdošanu. Šie apstākļi būtu atzīstami par tādiem, kuru dēļ pieteicējai atbilstoši Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 10.panta pirmajā daļā noteiktajam jebkurā gadījumā nebūtu tiesīga saņemt morālā kaitējuma atlīdzinājumu (cietušais nav tiesīgs pilnīgi vai daļēji saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja viņš, izmantojot savas zināšanas, spējas un praktiskās iespējas, nav darījis visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu).

[9] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt "administratīvo protokolu" un visus domes lēmumus, kuros ir atsauce uz šo protokolu. Precizējot apelācijas sūdzību, pieteicēja lūgusi atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums par morāla kaitējuma atlīdzinājumu 2000 *euro* apmērā.

Apelācijas sūdzības papildinājumos norādīts, ka domes rīcības rezultātā pieteicējai tika izraisīts liels emocionālais šoks, kā rezultātā pieteicēja nokļuva slimnīcā un ilgstoši ārstējās. Veselības stāvokļa dēļ pieteicēja arī bija spiesta mainīt darba vietu, tādējādi pieteicēja guva arī psiholoģisku traumu, kas vēl arvien, atmiņām uzvirmojot, izraisa trauksmainu sajūtu un diskomfortu. Pieteicēja domes rīcības rezultātā vēl joprojām cieš ne tikai psiholoģiski, bet arī materiāli, jo jaunajā darba vietā pieteicējai ir zemāks darba atalgojums.

Ņemot vērā minēto, kā arī pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, Latvijas Republikas Satversmes, Administratīvā procesa likuma un Zaudējumu atlīdzināšanas likuma normām, pieteicēja uzskata, ka viņai ir atlīdzināms morālais kaitējums 2000 *euro* apmērā.

[10] Dome paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norādījusi, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma. Dome atkārtoti uzsvēra, ka sazināšanās ar pieteicēju kā pilnvarnieku nevar tikt uzskatīta par tādu apstākli, kas var radīt personai tiesību vai tiesisko interešu būtisku aizskārumu.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Vispirms ir noskaidrojams jautājums par lietas izskatīšanas robežām šajā lietas izskatīšanas stadijā.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 20.marta spriedumu pieteikums apmierināts daļā, proti, pārsūdzētais lēmums atzīts par prettiesisku un noraidīts pieteikums daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu. Apelācijas sūdzību par spriedumu ir iesniegusi tikai pieteicēja, apelācijas sūdzības papildinājumos lūdzot spriedumu atcelt pieteikuma noraidītajā daļā, proti, daļā, kurā atteikts noteikt pieteicējai morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, kā arī ievērojot pieteicējas apelācijas sūdzības papildinājumos lūgto un to, ka iestāde pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šobrīd ir izvērtējams tikai prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

[13] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, lietā esošajiem pierādījumiem, kā arī pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, kā arī piemērojusi atbilstošās tiesību normas. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka tā rezultātā pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (*sk. šā sprieduma 8.4.-8.8.punktu*) un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

Savukārt saistībā ar apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[14] Saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.panta pirmo daļu šā likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Latvijas Republikas Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Tātad, lai atzītu personas tiesības uz morālā kaitējuma atlīdzinājumu, cita starpā nepieciešams konstatēt, ka personai morālais kaitējums ir nodarīts ar konkrētu iestādes prettiesisko administratīvo aktu (faktisko rīcību). Citiem vārdiem, nepieciešams konstatēt, ka personai nevis vispārīgi ir radušās morālas ciešanas, bet gan, ka to cēlonis ir attiecīgs iestādes prettiesiskais administratīvais akts.

Kā pareizi konstatējusi pirmās instances tiesa, pieteicēja, raksturojot viņai nodarīto morālo kaitējumu un radītās morālās ciešanas, ir norādījusi tādus apstākļus, kas saistīti ar iestādes rīcību administratīvā pārkāpuma lietā. Taču šajā lietā tika skatīts jautājums nevis par iestādes pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un par iestādes rīcību šā lēmuma pieņemšanas gaitā, bet gan par pārsūdzēto lēmumu jeb par tā tiesiskumu. Pārsūdzētais lēmums, lai arī ir pieņemts saistībā ar patvaļīgo būvniecību strīdus nekustamajā īpašumā, tomēr nav attiecināms uz administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības. Šis lēmums nav attiecināms un sasaistāms arī ar tām domes Administratīvās komisijas sēdēm, kuras (jeb tajās notiekošais), kā tas izriet no pieteicējas paskaidrojumiem, ir bijušas iemesls pieteicējas veselības stāvokļa pasliktināšanai un tālākām pieteicējas aprakstītajām negatīvajām sekām. Minētajās administratīvajās sēdēs, kā pareizi konstatējusi pirmās instances tiesa, tika skatīts vienīgi jautājums par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības, bet ne jautājums, kas saistīts ar pārsūdzēto lēmumu un tā pieņemšanu.

Ņemot vērā minēto, kā arī pievienojoties pirmās instances tiesas secinātajam, apgabaltiesa nekonstatē pamatu morālā kaitējuma atlīdzināšanai sakarā ar pārsūdzētā lēmuma prettiesiskumu.

[15] Pie pretēja secinājuma apgabaltiesa nenonāk, ievērojot arī apelācijas sūdzības papildinājumos norādītos apstākļus, jo, lai arī pieteicēja apelācijas sūdzībā plaši raksturo savu veselību un psiholoģisko stāvokli, kas esot pasliktinājies tieši iestādes rīcības rezultātā, tomēr pieteicēja nav norādījusi, ka tas ir noticis pārsūdzētā lēmuma rezultātā. Pieteicēja apelācijas sūdzībā norādītās pieteicējai radītās sekas vispār nekādā veidā nesaista ar pārsūdzēto lēmumu. Savukārt sākotnēji iesniegtajā apelācijas sūdzībā pieteicēja ir runājusi tikai par administratīvā pārkāpuma protokolu, kas papildus apstiprina pirmās instances tiesas secināto, ka pieteicēja morālo kaitējumu un ciešanas saista tieši ar administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu un ar to saistīto iestādes rīcību.

[16] Ņemot vērā minēto apstākļu kopumu, atzīstams, ka pieteicējai bija jāizmanto savas tiesības pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu un lūgt morālā kaitējuma atlīdzinājumu sakarā ar iestādes iespējamo prettiesisko lēmumu vai rīcību šā lēmuma pieņemšanas sakarā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Krimuldas novada pašvaldībai atlīdzināt /pers. B/ morālo kaitējumu 2000 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	*(personiskais paraksts)*	D.Makarova
Tiesneses	*(personiskais paraksts)*	S.Kanenberga
	(personiskais paraksts)	I.Višķere